

Eliyaas — Lakkoofsa Torbaat keessaa

Ka Duraan Baጃaa fi Ka Dhufu Xumuraa

Jeff Pippenger

2023-10-07

Nuti qormaata gurguddaa bara 1844 keessatti mudate irraa jalqabamee keessa darbe keessatti, bara 1863 akka bakka qormaata isa dhumaa ta'e adda baasaa jirra. Kutaan loojikii keenya inni jalqabaa dhugaa kana dha: sochiin Milleraayitii waggaa sanauma keessatti yeroo Waldaan Adventistii Guyyaa Torbaffaa mootummaa Ameerikaa Tokkoomaniin seeraan galmaa'e xumurame. Sochiin raajii keessatti bara 1798 jalqabe, bara 1863 xumurame.

Mul'inni nu beeksifama akka yeroo ergamaan jabaan Mul'ata kudha saddeet irraa bu'e Fulbaana 11, 2001, taatee sun yeroo sochii Miilerota keessatti, yeroo ergamaan Mul'ata kudhan irraa bu'eetti, fakkeenyaan duraan agarsiifamte ture. Sochiin Miilerotaa yeroo dhumaatti bara 1798tti jalqabe; yeroo mul'anni laga Ulaay kan Daani'el boqonnaa saddeetii fi sagalii baname. Sochiin dhibba tokkoo fi afurtamii afur kumaatti lakkaa'amanis yeroo dhumaatti bara 1989tti jalqabe; yeroo mul'anni laga Hiddeqel kan boqonnaawwan sadan dhumaa Daani'el baname.

Yeroon dhumaa lamaanis ummata filatamaa durii keessaa warra sochii seenaa isaanii keessaa jiran irraa addaan ba'uu isa guddachaa adeemu jalqaban. Yommuu seera bu'uura seenaa tokkoo tokkoo isaanii ifatti mirkanaa'e, ergamaan seenaa tokkoo tokkoo isaanii gad bu'e. Ergaan, sochiin, fi ergamaan jechuun meeshaalee Gooftaan seenaa tokkoo tokkoo keessatti cubbuu ummata filatamaa durii mul'isuuf itti fayyadame turan; jechuunis akkuma Kiristoos waa'ee hojii Isaa barsiise, utuu Inni hin dhufin Yihudoonni falmii qofa jaallatan kan seenaa keessatti argaman cubbuu hin qaban turan. Ergamaan, ergaan, fi sochiin jechuun meeshaalee firdii ummata filatamaa durii ifa guddachaa seenaa isaanii keessaa dhufe diduu isaaniitiif itti gaafatamoo godhan turan; yeroo ergamaan gad bu'es, adeemsi firdii ummata kakuu durii jalqabamuu isaa mallattoo godhe. Meeshaan firdii yeroo raajonni seenaa sana fakkeessan ergaa Gooftaan isaanii kennetti nyaatanitti ni beekama. Yeroo isaan ergaa sana nyaatan, achiis ergaa sana gara ummata filatamaa durii, warra morma jabaataa fi fincilaa ta'an, warra hin dhageenyee fi hin deebi'ineetti geessu. Erga ergamaan gad bu'ee fi ergaan nyaatamee booda, firidiin ummata fincilaa jalqaba.

ଆମେ ଗଣନା ପୁସ୍ତକରେ ଚିତ୍ରିତ ପ୍ରାଚୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ବିଚାର-ପରକ୍ରିୟାକୁ ମିଲ୍‌ଲରୋଇଟ୍ ଆନ୍‌ଦୋଳନର ଇତିହାସରେ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛୁ, ଏବଂ ଶେଷରେ ଏହି ପରୀକ୍ଷା-ପରକ୍ରିୟାକୁ ଏକ ଶୁଆଳିଶ ହଜାରତ୍ତକ ଆନ୍‌ଦୋଳନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବୁ। ‘ଦଶ’ ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ଅର୍ଥ ଯେ ପରିପ୍ରକେଷ୍ଟରରେ ଏହା ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି, ସେହି ଅନୁକ୍ରମରେ ପରିପ୍ରକେଷ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବ।

Tartiibni qormaatota kudhanii abdi kutannaa irraa jalqaba; jechuunis Israa'el durii keessatti Galaana Diimaa biratti yookaan warra Mileriitootaaf Onkoloolessa 22, 1844 irratti. Obboleettiin White dhugaa “landmark” yeroo sana banaman adda baastee ibsiti; kunis isa isheen “darbuu yeroo” jette irraa jalqaba. Abdi kutannaan Ibrootaaf ture sodaa loltoota Fara'oon ture. Hanqinni isaanii humna Waaqayyoo irratti amantii qabuu dhabuu, akkuma qormaata kurnaffaa fi isa dhumaa irratti

ta'e sana, sodaa isaanii loltoota diinota isaanii irraa ka'een mul'ate. Yesus xumura jalqabaa irraa fakkeessa; kanaafuu, sodaan warra basaastota kudhaniin Biyyoota Abdachiifamte keessa jiran jedhamanii ibsaman, soduma isa Galaana Diimaa biratti abdii kutannaa isaanii uume sana ture. Qormaanni kurnaffaan fi inni dhumaa sochii Mileriitootaaf raajii yeroo ta'a; akkuma Onkoloolessa 22, 1844 ta'e sana.

Mufannoon guddaan seenaa Milleroota qormaata itti fufiinsa qabu keessatti jalqabaa seenaa tokkoo ta'ee mul'ate; seenaa sana immoo bilisa ba'uun Israa'el durii Gibxii keessaa ba'ee tureen ifatti fakkeenya godhamee ture. Galaana Diimaa irraa eegalee qormaatota kudhan walitti aansuun turan; qormaanni inni dhumaa immoo qormaata isa jalqabaa calaqqisiisa ture. "Dabriinsi yeroo" yeroo mufannoon guddaan sun dhufe, hubannoo dogoggoraa raajii yeroo tokko irraa madde. Qormaanni adeemsa qormaataa Israa'el hafuuraaf inni dhumaa immoo akkuma isa jalqabaa ta'a ture. Bara 1863 keessa, hooggantoonni Israa'el dhugaa warra yeroo sana ilmaan intaloota Roomaa ta'an jechuun adda baafatan sanaa deebi'anii mala hiikkaa Macaafa Qulqulluu fayyadaman filatan; akkasumas raajii yeroo Macaafa Qulqulluu keessatti dheeraa hundumaa ni didan, yookaan akka ati jettu ni hubatan dogoggoraan. Dhumni qormaatota kudhanii Israa'el dhugaa fi Israa'el hafuuraa keessatti lamaan isaanii iyyuu jalqabaadhaan bakka buufame. Akkasumas dhumarratti, haala lamaan keessatti iyyuu, warri finciltoonni gara iddoo isaan amma dura keessaa bilisa baafamanii turanitti deebi'uuf fedhii qaban mul'isan.

Yeroo torban Lakkoobsa Seera Lewwotaa digdamii jaha diiganii, Adventizimii Laa'odiiqeyaa rakkoo raajii isaanii dursee hin hubatin uume. Hanga har'aattis, akka kanaan hiikuuf yaalii godhan keessatti nyaatawwan addaddaa fakkeenyota sobaa dhiheessanis, rakkoo sana furuu hin dandeenye. Rakkoon sun keessa aayata Obboleettiin White bu'uuraa fi utubaa giddu-galeessa Adventizimii akka ta'e adda baafatu keessatti argama.

"Caaffanni keessaa caalaatti, amantii Adventistii keessatti bu'uuraa fi utubaa giddugaleessaa ta'ee kan ture mootummaa keessaa caaffata qulqullaa'aan labsii kana ture: 'Hamma guyyaa kuma lamaa fi dhibba sadii ga'utti; sana booddee mana qulqullummaa ni qulqulleeffama.' [Daniel 8:14.]" The Great Controversy, 409.

Adventizimiin waa'ee lakkoofsa kudha afurii baay'ee jechuun ni danda'a; garuu wanta jalqabaa waa'ee lakkoofsa sanaa ilaalamuu qabu matumaa hin ilaalu. Ilaalehi sunis, lakkoofsi kudha afur "deebii" ta'uu isaati. Yoo gaaffii deebiin sun irraa ka'u of keessatti hin qabaanne, deebiin hiika hin qabu. Lakkoofsi kudha sadii, sababni isaas lakkoofsi kudha sadii gaaffii, lakkoofsi kudha afur immoo deebii waan ta'eef, karaa loojikaatiin, karaa giraamaraatiin yookaan karaa madaalawaan lakkoofsa kudha afuri irraa addaan baafamuu hin danda'u.

Gaaffiin kun sirriittiifi haqa qabeessa ta'een dhihaatu, hiikkaa baay'ee adda ta'e kan keeyyata kudha afraffaa irratti kennu, isa Adventizimiin barsiisu irraa adda ta'e ni fida. Kun garuu keeyyanni kudha afraffaa "bu'uuraafi utubaa giddugaleessaa amantii Adventii" akka hin taane hin agarsiisu; inni akkasuma dha. Inni jechuun, yeroo Adventizimiin waggoota torba sana bara 1863 keessatti hubannoo dogoggoraatiin dhiisee kaa'e, hiikkaan dhugaan keeyyata kudha afraffaa maal akka ta'e guutummaatti ibsuu hin dandeenye jechuudha. Caaffata Qulqullaa'oo keessatti, dhugaan

walakkaa dhugaa miti. Yoo sirriitti hubatame, gaaffiin keeyyata kudha sadaffaa raajii qulqulleessamuu mana qulqullummaa miidhamee ture mallatteessu beekamuu akka qabu, akkasumas raajii miidhamuu loltootaa mallatteessu beekamuu akka qabu gaafata. Raajiin waggoota kuma lamaafi dhibba sadii ‘mana qulqullummaa’ ilaallata; raajiin waggoota kuma lamaafi dhibba shantamii fi digdamaa immoo ‘loltoota’ ilaallata.

Walitti dhimmoota kana keessatti hariiroo lakkoofsoota lamaanii ibsuun qorannoo dheeraa barbaada; garuu yeroo ammaa kana barruulee kana keessatti akkas gochuuf yaada hin qabu. Qabxiileen kun waggoota darban keessatti irra deddeebi’anii ibsamaniiru; akkasumas tartiiba Habakkuk’s Tables keessatti argamuu danda’u. Ani amma illee mallattoo Eliyaas irratti xiyyeeffachaa jira; dursee dhugaawwan sana xumuruus nan barbaada.

Wiliyaam Miilar jalqaba Adventizimii keessatti Eeliyaas ture; argannoon isaa inni jalqabaa immoo yeroo torban Seera Lewwota 26 keessaa ture; kanaaf dhugaa sana bara 1863 keessatti diduun ergaa Eeliyaas diduu ture. Bakka kana irratti ani amala Alfaa fi Oomeegaa isa dhuma jalqaba wajjin wal fakkeessuudhaan adda baasu irratti dubbachaa jira. Qormaanni dhuma Israa’el durii qormaata jalqabaatiin bakka buufamee ture. Qormaatawwan lamaan iyyuu sodaa akka saboonni ormootaa Waaqayyoo caalaa humna qaban ibsu. Qormaanni kurnaffaan, prinsipilii isaatiin isuma tokko ta’us, qormaata jalqabaa caalaa fincilaa guddaa ture; jechuunis, seenaa mo’icha Waaqayyoo eegee qormaata jalqabaa keessatti mul’ateen, warra finciltoota sana keessatti amanamummaan tasgabbaa’een uumamuu qaba ture. Isaan diddaa isaanii Waaqayyoo irratti, humna Isaa irraa ragaa baay’ee caalaa isa Galaana Diimaa irratti isaanii duratti ture osoo qabani, mul’isan. Adventizimiin Miilaariitotaa bara 1863tti ga’een duraayyuu maaliif abdii kutannaan guddaan hojii humna qabeessa Waaqayyoo ta’e akka ture ibsaa ture; ta’us, amma iyyuu hogganaa tokko filatanii gara Gibxii deebi’uuf murteessanii, ergaa Daani’el “kakuu” Musee jedhee waamu isa Eeliyaasiin bakka buufamee ture sana didan.

Yeroo fudhatee ragaa sirrii ta’uu “yeroo torbanii” akka raajii yeroo ta’e ibsu dhiheessuu irra, ani loojikii salphaa tokko fayyadamee karaa biraatiin sirrii ta’uu isaa mirkaneessuuf jedhu. Sochii bara 1798 keessatti jalqabameef, qormaanni dhuma bara 1863 qormaata dhuma sochii ergamaa humna qabeessa Mul’ata boqonnaa kudha saddeetii keessattis bakka bu’a. Mul’anni kaka’umsaan kenname qormaanni inni dhuma sochiiwwan lameenuuf maal akka ta’e baay’ee ifatti ibseera.

“Seexanni ... yeroo hundumaa waan sobaa dhiheessuuf cimsee dhiiba—namoota dhugaadhaa irraa maqsuuf. Gowwoomsaan Seexanaa inni isa dhuma baay’ee ta’u, dhugaa-baatuu Hafuura Waaqayyoo hojii malee gochuu ta’a. ‘Bakka mul’anni hin jirretti, sabni ni bada’ (Fakkeenya 29:18).” Selected Messages, book 1, 48.

Karaa Ellen White sirriitti fudhachuu fi isheen “yeroo torba” Leewwota digdamii jaha guutummaatti hin deeggarre jechuun ibsuuf karaa amanamaa hin jiru. Obboleettii White, akkuma barruulee kana keessatti kanaan dura adda baasnee fi tartiiba Habakkuk’s Tables jedhamu keessatti sirriitti galmeeffameen, Waaqayyoo chaartota 1843 fi 1850 lamaan isaanii iyyuu akka qajeelche nuuf ifatti ibsiti. Isheen ifatti chaartonna lamaan sun raawwii boqonnaa lamaffaa Habakkuk akka ta’an barsiisti. Chaartonna lamaanis “yeroo torba” Leewwota digdamii jaha bifa qindaa’ina isaanii

keessatti tuqaa giddugaleessaa ta'ee akka mul'atu ni agarsiisu. Chaartota lamaan keessatti, sararri “yeroo torbaa” giddugaleessa sarara raajii “yeroo torbaa” keessatti fannoo Kiristoos qaba.

Deggarsa ishee keessatti gabateewwan Habaaquuq lamaaf kennite wajjin, ergaa bara 1840 irraa hamma 1844tti dhiyaate sana itti fufnee dhiheessuu akka qabnu yeroo hedduu galmeessiteerti; akkasumas seenaa barreessitoota Adventistii keessaa kan akkaataa Miilerootni ergaa isaanii labsan ibsan hundinuu, isaan gabatee bara 1843 fayyadamuu isaanii adda baasu. Isheen ergaawwan gabateewwan irratti argisiifaman qofa utuu hin ta'in ni deeggarri; ummata Waaqayyootis ergaawwan yeroo seenaa sana keessatti dhiyaatan sanauma amma illee itti fufanii akka dhiheessan ni gorsiti. Akkasumas, barreeffamoota hedduu keessatti ergaawwan sun seenaa ummata hafeessa Waaqayyoo guutuu keessatti akka haleellaa jala galan ni akeekkachiisti. Yommuu waa'ee haleellaa sanaa akeekkachiistu immoo, dhugaa sanauma eeguufi ittisuu hojii eegdotaa Waaqayyoo ta'uu isaa yeroo baay'ee ifatti ibsiti.

Yoo chaartoonni dogoggora yoo ta'an, ergamoonni isaan suuraadhaan bakka bu'anis dogoggora. Ergamni warri Milleriitotaa bara 1840 irraa jalqabee hamma 1844tti labsan dogoggora yoo ta'e, ibsi Ellen White irra deddeebiin kennite—ergamni Milleriitotaa hundee akka ture jedhu—innis dogoggora. Ergamoonni sun dogoggora yoo ta'an, ajajawwan isheen irra deddeebiin kennite dhugoota isuma sana ammas dhiheessuu akka itti fufamuuffis gorsa sobaa ta'u. Ergamni warra Milleriitotaa hundeeewwan eeggamuufi weerara Seexanaa irraa tikfamu turan bakka hin bu'u yoo ta'e, gorsi sunis dogoggora. Xumura irratti, dhimmoonni hundinuu ergaa Eeliyaas seenaa sanaan walqabatan dogoggora jechuun ga'uun, ifatti akka Ellen White raajittii sobduu taate agarsiisa.

Adventizimi ammayyaa ammayyuu Sagantaalee Mul'ata isaanii keessatti waldaan haftee Hafuura Raajii, isa dhugaa ba'umsa Yesuus ta'e, akka qabaattu ni barsiisa; garuu warra miseensummaa waldaa keessa galchuuf hawwanitti mirkaneessanii hin himan, akka isaan deeggarsa fi akeekkachiisa Ellen White inni dhugoota bu'uuraa fi seenaa durii sanaan walqabate guutummaatti didan. Caqasi armaan gadii kun siif maal jechuu dha?

“Akka inni gara fuulduraatti sodaatu tokkollee hin qabnu, yoo karaa Gooftaan ittiin nu geggeessee fi barsiisa Isaa keessatti seenaa darbe keenya irra jirru irraanfanne malee.” Life Sketches, 196.

Bara 1863tti, sochiin Millerite jedhamuuraan xumura ga'ee mootummaa wajjin dhaabbata seera qabeessa ta'ee galmaa'e; kunis dhuma irratti paappaasummaaf fakkii ni uuma ture; hiika Ellen Whitetiin immoo, kun walitti makamuun waldaa fi mootummaa ti.

“Dhaabbilee yeroo ammaatti Ameerikaa keessatti geggeeffamaa jiran keessatti, dhaabbilee fi hojiiwwan waldaa deggarsa mootummaa akka argatan gochuuf, Pirootestaantoonni tarkaanfii Paappaasotaa duukaa bu'aa jiru. Kana caalaas, Paappaasummaan Ameerikaa Pirootestaantii keessatti ol'aantummaa biyya Addunyaa Moofaa keessatti dhabe deebisee akka argatuuf balbala banaa jiru.” The Great Controversy, 573.

ସରକାର ସହିତ ଆଇନଗତ ସମ୍ବନ୍ଧ ସଂଗଠନର ଆବଶ୍ୟକତାର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା ବୋଲି ଯେ ପୂର୍ବଧାରଣା ରହିଥିଲା, ସେହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ—ଯେ ସମୟରେ ଜାତିର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ “Civil War” ବୋଲି ପରିଚିତ

ରକ୍ତସ୍ନାନରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଉଥିଲା—ମିଲରାଇଟମାନଙ୍କର ଆନ୍ଦୋଳନର ଶେଷ ହେଲା। 1863 ମସିହାରେ, ଯୁଦ୍ଧିତ ଏକ ଲେଖା ଓ ଏକ ନୂତନ ଚାର୍ଟ—ଉଭୟ ମାଧ୍ୟମରେ—ସତେଜେନ୍ଦ୍ର-ତେ ଆଡଭେଣ୍ଟିଷ୍ଟ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଦାସପୂରାର ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଭାବରେ କଲା, ଯାହାକୁ ଦାନିଏଲ “ମୋଶାହକ ଶପଥ” ବୋଲି କହେ। 1850 ମସିହାରେ, ପୂର୍ବ ତାଙ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ହାବାକକୃଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାଲିକା ତିଆରି କରିବାକୁ, ଏବଂ 1843 ର ତାଲିକାରେ ସେ ଯେ ତରୁଟି ଉପରେ ନିଜ ହାତ ଆବରଣ କରି ରଖିଥିଲେ, ତାହା ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ। 1850 ମସିହାରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଥିବା ଚାର୍ଟ ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସାଧନ କଲା, କାରଣ ଏଲ୍‌ନେ ହୁଆଇଟ କହିଥିଲେ ଯେ ସେ ଦେଖିଥିଲେ “that God was in the publishment of the chart,” ଏବଂ ସେହି ସହିତ ଏହା ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ ଯେ 1850 ର ଚାର୍ଟ ହାବାକକୃ ଅଧ୍ୟାୟ ଦୁଇରେ ପରିଚିତ କରାଯାଇଛି।

Kaayyoon chaartii bara 1850 kaayyoo chaartii bara 1843 wajjin tokko ture. Innis ergaa ergamaa sadaffaa addunyaa baduuf jiruuf dhiheessuuf meeshaa wangeela lallabuu keessatti itti fayyadamu ta'uu qaba ture. Bara 1863 keessatti immoo, ergaan sun gatame. Adeemsi qorumsa adeemsa qorumsa Galaana Diimaa irratti jalqabameen fakkeeffame sun, raajii yeroo iddoo qulqullinaa jechuun mana qulqullummaa kan Diinyaa'el boqonnaa saddeet lakkoofsa kudha sadii keessatti miidhamuu qabu adda baaseen jalqabe; adeemsi qorumsa sunis raajii yeroo loltoota jechuun host kan Diinyaa'el boqonnaa saddeet lakkoofsa kudha sadii keessatti miidhamuu qaban adda baaseen xumurame.

Sana ani qulqulluu tokko dubbachaa jiru nan dhaga'e; qulqulluun biraas qulqulluu dubbachaa ture sanatti, “Mul'anni waa'ee aarsaa guyyuu dhi'aatee fi yakka onnee nama gaddisiisu sanaa, akkasumas iddoo qulqulluu fi loltoota miilla jalatti dhidhiitamuuf kennamuu sanaa hamma yoomiitti ta'a?” jedhe. Innis natti, “Hamma guyyaa kuma lamaa fi dhibba sadii; ergasii iddon qulqulluun ni qulqulleeffama” jedhe. Daani'el 8:13, 14.

Adeemsi qormaanni Onkoloolessa 22, 1844tti jalqabe mallattoo Alfaa fi Oomeegaa qaba. Jalqabi adeemsa qormaataa sanaa raajii yeroo iddoo qulqullinaa miillaan dhidhiitamuuf ture bakka bu'u ture. Inni raajii yeroo raawwatametti ifa guddaa uume ture. Adeemsi qormaataa bara 1863tti xumurame immoo mallattoo Alfaa fi Oomeegaa qaba. Xumuri adeemsa qormaataa sanaa raajii yeroo tuuta dhidhiitamuuf ture bakka bu'u ture. Inni raajii yeroo raawwatametti ifa guddaa akka uumuuf qophaa'e ture. Inni raajii yeroo Eeliyaan seenaa sanaa dhiheesse ture; yommuu inni didamee fi cinaatti gatametti immoo dukkana guddaa uume.

Kun immoo ifa murtii kanaa dha, ifni gara biyya lafaatti dhufeera; namoonni garuu hojii isaanii hamoo waan ta'eef dukkana ifa irra caalchisanii jaallatan. Yohaannis 3:19.

Loogii ani barruu kanaan xumuruuf yaade isa ani duraan kaase dha. Waaqayyo karaa Ellen Whiteiin chaartota 1843 fi 1850 ni deggereree?

“Ani akka chaartiin bara 1843 harka Gooftaadhaan qajeelfame argeera; innis akka hin jijjiiramne; lakkoofsiwwan sun akkuma Inni barbaadetti akka turan; harki Isaas lakkoofsa keessaa tokko tokko keessatti dogoggora tokko irra turee isa dhokse, kanaaf hanga harki Isaa irraa kaafamutti namni tokko illee isa argu hin dandeenye.” Early Writings, 74.

“Ani Waaqayyo maxxansamuu chaartii kanaa obboleessa Nicholisiin keessa akka ture nan arge. Ani chaartii kanaa ilaalchisee Macaafa Qulqulluu keessatti raajii tokko akka jiru nan arge; yoo

chaartiin kun saba Waaqayyootiif qophaa'e, inni tokkoof ga'aa taanaan isa biraatiifis ni ga'a; yoo tokkoon chaartii haaraa safara guddaadhaan dibamee barbaade, hundumtuu akkuma kana isa ni barbaadu." Manuscript Releases, lakkoofsa 13, 359; 1853.

Waaqayyo karaa Ellen White ergaa Miillariittonni yeroo seenaa bara 1840 hamma 1844tti dhiheessan ni deggere?

"Waaqayyo ergaa haaraa nuu kennaa hin jiru. Nuti ergaa bara 1843 fi 1844 keessatti waldoota kiristaanaa kanneen biro keessaa nu baase sana labsuu qabna." Review and Herald, January 19, 1905.

"Waaqayyo yeroo fi humna keenya hojii ergaa namootaa kan bara 1843 fi 1844 keessa dhiiraa fi dubartoota sochoose uummataaf lallabuuf akka kenninu nu ajaja." Manuscript Release, Number 760.

"Ergaan hundi ergaa bara 1840–1844 keessatti kenname amma humnaan ibsamuu qabu; namoonni hedduun kallattii isaanii waan dhabananiif. Ergaan kun waldoota amantii hundumaatti darbuun irra jira."

"Kiristoos, 'Iji keessan waan arganiif eebbifamoo dha; gurri keessanis waan dhaga'aniif eebbifamaa dha' jedhe. 'Dhuguman isinitti nan jedhu, raajonni fi namoonni qajeeloon baay'een waan isin argitan arguuf hawwanii turan; garuu hin argine; waan isin dhageessan dhaga'uufis hawwanii turan; garuu hin dhageenye' [Maatewos 13:16, 17]. Iji wantoota bara 1843 fi 1844 keessatti mul'atan arge eebbifamaa dha.

"Ergaan sun kenname. Ergaas irra deebi'amee labsamuuf harkifachuun tokko iyyuu jiraachuu hin qabu; mallattoowwan yeroo sanaa guutamaatti jiru; hojii xumuraa hojjetamuu qaba. Hojii guddaan yeroo gabaabaa keessatti ni hojjetama. Dhiheeniyatti ergaan muudama Waaqayyootiin ni kennama; inni immoo iyyisa guddaatti ni guddifama. Sana booda Daani'el qooda isaa keessatti dhaabbatee, dhugaa ba'umsa isaa ni kenna." Manuscript Releases, volume 21, 437.

"Dhugaan nu bara 1841, 1842, 1843, fi 1844 keessa fudhanne amma qoratamee lallabamuu qaba. Ergaan ergamoota isa jalqabaa, isa lammaffaa, fi isa sadaffaa gara fuulduraatti sagalee guddaadhaan ni lallabama. Isaan murannoo cimaadhaan fi humna Hafuuraatiin ni kennamu." Manuscript Releases, volume 15, 371.

"Nuyi hojii yeroo ammaa kanaa dadhabinaa fi xinnaatina isaa hubanna. Muuxannoo qabna. Hojii Waaqayyo nuu kenne hojjechaa, akka inni gahumsaa keenya ta'u mirkanaa'oo taanee, amanamummaadhaan fuulduratti tarkaanfachu dandeenya. Inni akkuma bara 1841, 1842, 1843, fi 1844 nu wajjin ture, bara 1906 keessattis nu wajjin ni ta'a." Loma Linda Messages, 156.

"Warri akka barsiisotaa fi geggeessitootaatti dhaabbatan keessatti dhaabbilee keenya jiran, amantiidhaanii fi bu'uuraalee ergaa ergamaa sadaffaatiin jajjaboo ta'uu qabu. Waaqayyo sabni Isaa ergaa kana akkuma Inni bara 1843 fi 1844 keessatti nuuf kenne sana qabna jedhee akka beeku barbaada." General Conference Bulletin, April 1, 1903.

“Avertisementet har kome: Det må ikkje tillatast at noko kjem inn som vil forstyrre grunnvollen for den trua som vi har bygd på heilt sidan bodskapen kom i 1842, 1843 og 1844. Eg var med i denne bodskapen, og heilt sidan den tid har eg stått framfor verda, tru mot det lyset som Gud har gjeve oss. Vi har ikkje til hensikt å ta føtene våre bort frå den plattformen som dei vart sette på då vi dag for dag søkte Herren med inderleg bøn og søkte etter lys. Trur de at eg kunne gje opp det lyset som Gud har gjeve meg? Det skal vera som den evige Klippa. Det har vore til rettleiing for meg heilt sidan det vart gjeve.” *Review and Herald*, 14. april 1903.

Waaqayyo karaa Ellen White ummata Isaa dhugaa seenaa Millerite cabsuuf yaaluu haleellaa irraa akka of eegan akeekkachiiseeraa?

“Mallattoolee dhugaa warri gurguddoon, kanneen seenaa raajii keessatti bakka dhaabannu nu agarsiisan, akka of eeggannoodhaan eegamaniif xiyyeeffannaan tursiifamuu qabu; kunis akka hin diigamne, fi yaad-rimeewwan burjaajii fidaniin utuu ifa dhugaa hin taane hin bakka buufamneef.” *Selected Messages*, book 2, 101, 102.

“Har’a Seexanni mallattoo dhugaa diiguuf carraa barbaadaa jira,—siidaawwan karaa irra dhaabaman sana; nutis muuxannoo hojjettoota dullooman, warra mana isaanii kattaa jabaa irra ijaaratan, warra oduu hamaa keessatti akkuma oduu gaarii keessattis dhugaatti ciminaan dhaabatan sanaa nu barbaachisa.” *Gospel Workers*, 104.

“Waaqayyo addunyaa namoota gaarii fi hamaa, qajeelummaa fi jal’ina gidduu adda baafachuu danda’an malee gonkumaa hin dhiisu. Waaqayyo namoota yeroo muddamaa keessatti fuuldura lolaatti akka dhaabatanitti ramade qaba. Yeroo rakkinni mudatutti, akkuma bara duriitti godhe, namoota ni kaasa. Dargaggoonni akka isaan jabaatanii fi muuxannoo amanamoota kanaan barsiifamaniif, warra baandiraa qabatani deemaa turan dullooman waliin akka walitti hidhataniif ni waamamu; isaan kun wal’aansoo hedduu keessa darbuudhaan, ragaa Hafuura isaa tiin Waaqayyo yeroo baay’ee itti dubbatee, karaa sirrii agarsiisee, karaa dogoggoraa immoo balaaleffatee jira. Yeroo balaa amanti saba Waaqayyoo qorutti ka’u, hojjettoonni jalqabaa kun muuxannoowwan darban sana deebisanii himuu qabu; yeroo rakkinni akkasiitii dhufee ture, yeroo dhugaan gaaffii jala galfamee ture, yeroo yaadawwan alagaa, kan Waaqayyo irraa hin kaane, keessaa galfaman ture.”

“Muuxannoon hojjettoota dulloomoo sanaa amma ni barbaachisa; Seexanni carraa hundumaa to’achaa jira karaa durii mallattoolee daangaa,—yaadannoowwan karaa irratti ol kaafamanii jiran,—akka homaatti lakkaa’uuf.” *Review and Herald*, November 19, 1903.

Bara 1863tti sochiin Milaraayitii xumurame, dhugaa jalqabaa Eeliyaan seenaa sanaa akka hubatu geggeeffamee ture diduudhaan xumura argate. Qormaatni isaa isa dhumaa lakkoofsa keeyyata lama Daani’el boqonnaa saddeet keessa jiran irratti hundaa’e; isaanis iddoo qulqullaa’inaa fi loltoota miilaan dhidhiitaman adda baasu. Ifni iddoo qulqullaa’inaa qormaatota kudhan keessaa isa jalqabaatti baname, dukkannis loltoota irratti qormaatota kudhan keessaa isa dhumaatti fide.

“Wantiin tokko mirkanaa dha: Warri Adveentistoota Guyyaa Torbaffaa kan mootummaa isaanii jalatti calaqisan, akeekkachiisummaa fi ceepha’uu Dhugaa Hafuura Waaqayyoo keessa jiranitti amanti isaanii dura dhiisu.”

“Waamichi gara of-kennaa guddaatti fi tajaajila qulqulluu caaluutti taasifamu jira, fi itti fufee ni taasifama. Namoonni tokko tokko kan amma yaadota mootummaa Seexanaa dubbachaa jiran gara sammuu isaanii ni deebi’u. Namoonni iddoo amanamummaa guddaa qaban keessaa warri tokko dhugaa yeroo kanaaf ta’u hin hubatan. Ergaan sun isaaniif kennamuu qaba. Yoo isaan isa fudhatan, Kiristoos isaan ni simata, hojjetoota isa wajjin hojjetanumas isaan ni taasisa. Garuu yoo ergaa sana dhaga’uuf didan, isaanii mootummaa Dukkanaa’inaa sanaa jalatti, alaabaa gurraacha jalatti, bakka isaanii ni fudhatu.”

“Ani jechuun nan barsiifameera; dhugaan gatii guddaa qabu kun yeroo kanaaf ta’e sammuu namootaaf caalaatti ifaa fi ifa ta’aa banamaa jira. Hiika addaa ta’een dhiironnii fi dubartoonni foon Kiristoos nyaachuu fi dhiiga isaa dhuguu qabu. Hubannoon ni guddachaa deema; sababiin isaas dhugaan yeroo hunda babal’achuu danda’a. Ka’umsi waaqa irraa ta’e kan dhugaa inni ta’e, warra isa beekuuf itti fufan wajjin walitti dhufeenya caalaatti dhi’aa fi isa irra caalaatti dhi’aa ta’e keessa ni gala. Uummanni Waaqayyoo dubbii isaa akka buddeena mootummaa samii fudhatanitti, ba’uun isaa akka ganamaatti qophaa’e akka ta’e ni beeku. Akkuma qaamni yommuu nyaanni nyaatamutti humna qaamaa argatu, isaanis humna hafuura ni argatu.

“Waaqayyo akka ijoollee Israa’el garbummaa Gibxii keessaa baasee, karaa lafa onaa keessa qajeelchee gara Kana’aanitti isaan geesse keessatti karoora Gooftaa sana guutummaatti hin hubannu.

“Akkuma raayiiwwan waaqayyoo kan wangeela irraa ifan walitti qabnu, sirna Yihudootaa ilaalchisee hubannaa caalaa ifaa ni arganna, akkasumas dhugaawwan isaa barbaachisoo ta’an baay’ee ni dinqisiifanna. Qorannoon keenya dhugaa irratti taasifnu amma iyyuu hin guutamne. Nuyi raayii ifaa muraasa qofa walitti qabneerra. Warri Guyyaa guyyaan Barsiisota Dubbichaa hin taane rakkoowwan sirna Yihudootaa hiikuu hin danda’an. Isaan dhugaawwan tajaajila mana qulqullummaa keessatti barsiifaman hin hubatan. Hojiin Waaqayyoo hubannaa addunyaa irratti hundaa’eef karoorri isaa guddaan gufachiifama. Jireenyi gara fuulduraa hiika seerota Kiristoos, isa utubaa duumessaa keessatti haguugamee uummata isaatiif kenne, ni mul’isa.” Spalding and Magan, 305, 306.

Barreeffama itti aanu keessatti, hiika fakkeenya Eliyaas waggaa 1863 wajjin walqabatee ilaaluu keenya itti fufna.